

Häirintään puuttuminen

Häirintää voi olla sanat, käyttäytyminen tai asenteet, jotka loukkaavat toista. Häirintään aktiivinen puuttuminen on tarpeellista, jotta kulttuuri muuttuu siihen suuntaan, että häirintää ei tapahdu. Ei siis katsota sormien välistä. Jokaisella meistä on vastuu siitä, että kaikilla toimintaan osallistuvilla on turvallinen olo.

Miten häirintään voi puuttua

Voit esimerkiksi:

- Tapauskohtaisesti siirtyä häirinnän kohteen lähelle, jos häirintää tehdään julkisessa tai puolijulkisessa tilassa. Lähelle siirtyminen lähettää häiritsijälle sanattoman viestin tekonsa lopettamisesta.
- Olla tukena sanallisesti tai kuunnella tilanteen jälkeen häirinnän kohteen tunteita.
- Voit myös kysyä häirinnän kohteelta, tarvitseeko hän jotain.
- Jos häirintä kohdistuu sinuun itseesi, muista, että vastuu häirinnästä on häirinnän tekijällä ja vastuu siihen puuttumisesta on kaikilla, ei pelkästään häirinnän kohteella, eli itselläsi.

Ohjeet häirintää kokeneelle

Jos joudut epäasiallisen käytöksen tai häirinnän kohteeksi, voit itse ottaa asian esiin asianosaisen kanssa. Voit

- kertoa, että käytös häiritsee sinua.
- pyytää henkilöä lopettamaan kyseinen toiminta.
- ottaa tilanteen esille toisen kanssa myös jälkikäteen suullisesti tai kirjallisesti.

Jos et halua tai uskalla huomauttaa asiasta toiselle osapuolelle itse, voit olla yhteydessä häirintäyhdyshenkilöön joko liveinä, sähköpostilla tai puhelimitse.

Ohjeet häirintäyhdyshenkilölle

Jokaisessa tapahtumassa/tilaisuudessa, jossa noudatetaan Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton turvallisemman tilan periaatteita, tulee olla nimetty häirintäyhdyshenkilö. Yleisölle/osallistujille saatetaan tiedoksi, kuka häirintäyhdyshenkilö on ja kuinka hänet tavoittaa tapahtuman aikana ja myös tapahtuman jälkeen.

Kaikki häirintäyhdyshenkilön kanssa käydyt keskustelut ovat luottamuksellisia!

- Tapahtuneesta keskustellaan yhdessä häirintäyhdyshenkilön kanssa
- Häirintää kokeneen kanssa pohditaan, haluaako hän ryhtyä jatkotoimenpiteisiin
 - Pelkkä keskustelu voi riittää.
 - Jos ilmoituksen tekijä haluaa, häirintäyhdyshenkilö ottaa yhteyttä häirinnästä syytettyyn.
 - Häirinnästä syytettyä kuullaan ja keskustellaan tilanteesta.
 - Jos molemmat osapuolet haluavat, voidaan järjestää yhteinen tapaaminen asiasta keskustelemista ja sovittelua varten. Häirintäyhdyshenkilö voi olla paikalla tapaamisessa tai poistua siitä pyydettyä.
 - Osapuolille tarjotaan mahdollisuus jälkikäsitteilyyn, jos aiheesta nousee vielä kysyttävää tapaamisen jälkeen.
 - Jatkotoimenpiteenä häirintäyhdyshenkilö voi viedä viestin eteenpäin liiton toimistolle tai hallitukselle tiedoksi.

HUOM! Häirintäyhdyshenkilö voi missä vaiheessa tahansa pyytää tiimin sisältä kollegaa avukseen asian hoitamiseen. Häirintäyhdyshenkilön tehtävää ei tarvitse hoitaa yksin! Muista kuitenkin kertoa häirintää kokeneelle, että tässä kohtaa tarvitset itsekkin tukea asian eteenpäin viemiseen, jotta luottamus ei rikkoonnu.

Harjoituksia ja pohdittavaa

Pohdi esimerkiksi näitä:

- **Harjoittele:**
 - Ilmaise selkeästi omat rajasi.
 - Kunnioita aina muiden rajoja.
 - Puutu epäilyttäviin tilanteisiin matalalla kynnyksellä.
- **Käytä valtaa oikein:**
 - Kanna vastuuta ja anna esimerkkiä puuttamalla häirintään.
 - Tee häiritsevää käytöstä näkyväksi puuttamalla siihen.
 - Kannusta myös muita puuttamaan häirintään.
- **Puutu häirintään yhteisistä pelisäännöistä käsin:**
 - Vetoa epävarmoissa tilanteissa yhteisiin sääntöihin. Älä aseta valokeilaan yhtä ihmistä ja hänen kokemuksiaan, vaan esimerkiksi turvallisemman tilan periaatteet. Häirinnän kokemus on aina erilainen eri ihmisille ja eri tilanteissa.
 - Vahvista yhteisötason toimia esimerkiksi luomalla ja päivittämällä turvallisemman tilan periaatteita ja muita ohjeistuksia häirinnän kitkemiseksi.

Turvallisemman tilan periaatteet

Turvallisemman tilan periaatteet

Näitä turvallisemman tilan periaatteita noudatetaan paitsi Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton henkilökunnan keskuudessa, myös järjestämässämme webinaareissa ja tapahtumissa.

- **Kunnioita** toisen henkilökohtaista fyysistä ja psyykkistä tilaa, sekä itsemääräämisoikeutta. Muista, ettei voi tietää toisen rajoja kysymättä niitä. Pyydä tarvittaessa tilaa myös itsellesi.
- **Muista**, että pilkkaaminen, syrjään sysääminen tai nolaaminen ei kuulu turvalliseen tilaan. Pitäydy ulkonäön arvostelusta, juoruilusta ja stereotyyppien ylläpitämisestä. Muista myös, että sarkasmi voi satuttaa toista.
- **Herää huomaamaan**, milloin teet oletuksia toisen seksuaalisuudesta, sukupuolesta, kansallisuudesta, etnisyydestä, uskonnosta, arvoista, sosioekonomisesta taustasta, terveydestä tai toimintakyvystä, ja pyri pois olettamuksista.
- **Anna tilaa, kannusta ja kuuntele**. Huolehdi siitä, että kaikilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun. Älä jyrää muiden mielipiteitä ja anna puheenvuoro. Kunnioita myös toisen yksityisyyttä ja käsittele arkoja aiheita hienotunteisesti. Kiinnitä huomiota sanavalintoihisi ja muista keskusteluun osallistujien moninaisuus.
- **Ole avoin ja opi**. Ota vastaan uudet aiheet, henkilöt ja näkökulmat ennakkoluulottomasti. Suhtaudu vastaantuleviin asioihin ja tilanteisiin mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä.
- **Pyri tunnistamaan** oma valta-asemasi suhteessa muihin ja toimi se tiedostaen.
- **Pyydä anteeksi**, jos olet loukannut muita, tahattomasti tai tahallisesti.
- **Puutu häirintään** ja muuhun epäasialliseen kohteluun, älä jää sivustakatsojaksi.
- **Erehtyminen ja kysyminen on sallittua**.

Luodessamme näitä turvallisemman tilan periaatteita otimme mallia YK-liitolta, Visiolta ja Allianssilta.